

Samrøða við Pól F.:

„Meg hefur eingin á lógvum borið“

Froða er vøkur bygd. Millum stórar klettar finnur ein vakrastu slættlendi, veldyrkaðan bœ og innafyrir bøgardarnar tey velhildnu húsin — alt saman ið til fulnar prógvar: at her býr gott fólk, sum væl hefur lært at rokta tað, ið tey frá náttúruni og forfedrum fingu i arv. Soleiðis finna vit og uppliva vit bygdinar kring um landið; men bert ein av okkara umleið hundrað bygdum eigur ein PÓL F. — sum var ein av teimum, vit vildu hitta á ferð okkara i Suðuroy — á hesum sinni i Froða.

Akfar okkara steigar á i bygðini. Bilstjórn sigur, at her býr Pól F. Vit stiga útum, leita upp gjeognum trappurnar og inn, har vit hittu háberslga konu Pól F's, sum ger vart við, at vit mugu ansa eftir úthurðini, tí hon hefur júst málað hana — reyða. Dámligur litur og enn dámligari kvinna, tí Julia er ikki burturblið. Beinanvegin er Pól F. har, og vit sessast innari i stovuni, har royksli og annað góðgæti er á borðinum beinanvegin.

Vit heilsast, og tað hugtók meg, at Pól F. var so snarur i huga, at hann nærur kundi siga tíð og stað nær vit hittust seinast — og tað var fyrri 7 árum síðan; men hetta undraði meg ikki, tá Pól F. eina løtu seinri, meðan hann spákaði aftur og fram eftir gólvinum, dró fram nakrar yrkingar, sum hann hevði greitt úr hondum fyrri fleiri árum síðan.

Pól F. hefur allar dagar verið skald, tað vita vit; men tað, at hann eisini av og á hefur trivið djúpt niður i okkara samfelagsviðurskipti, eru tað óivað mong, sum ikki reiðuliga hava fingið við, sjálvt um hann herfyri tók til pennin og gav »Framamonnunum« ein rættuliga dyggan framaná!

Lát tað verða sagt beinanvegin, at tað er ikki lætt hjá einum blaðmanni at koma á tal við Pól F., tí hann er so skjótt- og valatalandi, at tað skal døgligur pennasleikjari: at fáa bert ein part av orðaríkdomi hansara niður á pappir.

Vit lata tó Pól F. fáa orðið og fyrst spyrja vit — sjálvandi — við skaldskapinum:

— Nær byrjaði tú við skaldskapit timum?

— Seks ára gamalur. Tað var ein táttur — ein fyrirboðan fyrri eftirtíðina.

— Dugdi tú at skriva tað?

— Nei, tað dugdi eg ikki; men tó kendi eg stárvirnar, t. v. s. prentstárvirnar og nýtt teir, tá eg skrivaði niður.

— Hvat annað kom i barnaárum?

— Eg royndi meg við fleiri yrkingum og kvæðum á donskum, tí føroyskt var ikki tá almennamál. 15 ára gamal fór eg til Havnar á Lærarskúlan, og har byrjaði eg av álvara at skriva og yrkja á føroyskum máli.

— Hvat er komið uppá prent, i bók ella yrkisövn av tí, tú hefur skrivað og yrkt?

— »Gaman og álvara« kom i 1924.

— Hvat serskilt var i henni?

— Fyrst og fremst »Gravarferðin«.

— Nær yrkti tú hana?

— Tað var i 1924.

— Hvat kemur so næst eftir hesum?

— Ja, so koma fleiri yrkingar i »Tingakross« og »Føroyingatiðindie; men tá kom eg eisini við yrkingum, sum vóru soleiðis háttaðar, at ikki øllum dámdu teir. Eg gekk livsins sanneika ov nær, og tað vinnur ein ikki altíð vinir upp á. Blóðin, sum tóku minar yrkingar upp, fingi ábreiðslur frá

mongum góðum monnum, ið nú eru farnir undir grønu torvu. Umframt nevndu blóð komu eisini fleiri av yrkingum minum i »Varðane« hetta tíðarmundið.

— Nær kemur »Míllum heime og heljare«?

— Jú, tað var Einar bróður (Einar Joensen, prentsmiðjustjórn i Havn), sum gav hana út. Hetta var i 1942. Hon kom á Ólavsoy, og longu á jolum sama ár var hon útseld.

— Onnur útgáva er eisini komin. Nær var tað?

— Hetta var i 1947; men hesi ferð vóru 18 yrkingar fleiri enn i fyrstu útgávu.

— Og hvussu gekst við søluni?

— Hon er so vitt og veit útseld; men prentsaturin liggur klárur til triðju útgávu.

— Hvussu nógv eintøk eru nu seld i alt?

— Fyrstu ferð mundu verða seld umleið 1000 eintøk og seinru ferð umleið 700 eintøk.

— Hevur tú nakað annað yrkingarsavn i umbúnað.

— Átlanin er at fáa eitt nýtt yrkingarsavn út aftur einaferð i heyst.

— Skuldi nakað verið á vasi tá? (vit vistu tað framanundan).

— Ja, tað verði eg brátt gamalur maður — 65 ár.

— Og nær verður tú tað?

— Jú, føðingardagur mín er hin 18. november.

— Hvussu við tilfarinum til hetta nýggja savnið?

— Tilfarið er nógv. Eg havi liggjandi i hundratali av yrkingum. Summar hava verið prentaðar i bløðum, summar ongatið komnar fram. (Eitt loyrdarmál: Pól F. hefur lyndi at vera latur, hann tómr ikki reyskriva tað, hann skrivur niður á kladdu — eyðkent fyrri skald og skrivandi menn!).

— Hvussu við prosaskriving?

— Ja, fyrst og fremst havi eg skrivað eina rúgvu av greinum i »Sosialine«, »Tingakross«, »Dagblaðið« og onnur bløð og rit, bæði politiskar greinir, søguligar og ikki minst minnisgreinir um okkara frægu menn, sum farnir eru á havinum og i björgum.

— Hvussu við stuttsögum og teiknum?

— Eg havi skrivað eina rúgvu av stuttsögum, men fáar av teimum eru komnar uppá prent.

— Pól, tú minnst til á sinni, tá tú komst i stríð við katolikkarnar, hvussu gekst tá?

— Tað var einaferð, ja, minnst vier rætt, umleið 1934, tá skrivaði Hermansen um yrkjarar, sum høvdu verið so gudilgiri; men eg var ikki samdur við hann og skrivaði móti i Sosialinum. Vit komu burtur frá tí upprunaliga evninum, og tá komu katolikkarnir uppi.

Vit komu i slikt heljarstríð, at katolikkarnir her máttu b'ðja katolikkinn hin kenda jesuittin Pauli i Hollandi til hjálpar; men einki hjálpti.

— Pól, tú ert komin á figgjarlógina. Nær hend hetta, og hvussu víð er heiðursgáva tin i dag?

— Eg kom á figgjarlógina beint aftaná heimsbardagan; fyrst v'ð 800 kr., seinri hekkad til 1200 kr. og nú fái eg 2400 kr. Tað er tað, sum »Tramansmenninir« i Framanum eru so harmir um — tí hinir av teimum uppskrýddu mentunarmonnunum bert fáa 1600 kr. aftur móti mær.

— Pól, sum vit skilja, var tað hetta krónuvirði, sum gjørdi »Framan« menn so óðar?

— Ja, sama ger tað mær, um terr eru illir, um eg havi funnist at halanagarum. Eg havi sannliga einki móti negarum; men mær býður móti, tá pinkulingar sum Tummas Djurhuus og aðrir nú snøggliga eru vorðir so góðir við teir, tví lítli trúgv eg, at hesir somu »Tramansmenn« vildu havt nakað við teir at gera, um teir eina ferð komu i hóslag við teir.

— Pól, vit kundu ivaleyst stíð alla nátt og talað saman um bæði politikk, skaldskap, gudroki o. m. a., men lat okkum festa okkum i aftur og enda við nøkrum ørindum, sum tú enn ikki hefur sett á prent.

(Pól F. tekur nú til sitt frálíka minni, so tað stendur á at skriva niður).

— Tú, lat okkum triva i eitt orðatak:

Blind hana finnur eisini korn,
er ofta havt á munn;
men i Føroyum mong blind hana
hægst flegg upp, sum ikki eitt
korn hevði funnið.

Tá gudarnir sou, vit fóru at havna
av sótt, sorg og heljarpinu,
tá fingi vit triggar narsuttir:
átruna, ástleik og vinið.

Meg hefur eingin á lógvum borið
og styðjað á illogdngum gøtum.
Sum ein kavaðin hórð við gløttum
fór
av veitslu og ástaleikum.

Pól F. hefur ikki bara yrkt um ástleik, gudar, blindar honur og narsuttir; tí hann hefur sanniliga ikki gloymt politikkarnar og politikkinn. Tað var á einum sinni, hann sat i sóknarstýrinum fyrri Froðibær sókn, at navnframar maður søkti um skattaleitta.

Hvørja støðu Pól F. tók, vita vit ikki, men skaldaevnini gloymdi hann ikki at nýta um umsøkjarnar:

Háttvirðu harrar! Tit veiti mær bon
ti 1200 krónur av mini løn
av kjaftastíki, eg misti.

Tá kongur eg var, fór mitt land-
brúk i rot;

eg fekk húskallin allan til undirskot
Við hávirðing - Kristian hin fyrsti

Vit høvdu reist okkum; tá kona
Pól F's helt, at norðingar fóru so
illa við Pól i »RUKKULAKK-
ANUM«, tí fall tað so lett at
spyrja, hvat honum dámdi hetta
teistið?

— Dámar! Sera væl. Tit skuldu
bara gjørt meira av, sagt tað bært
út sum eg. Mær dámar ólika betur
at hava horn og hógvar enn at
verða avmyndaður sum Dam við
einglaveingium og glóri yvir høvdi-
inum; tí hvør hefur hoyrt, at teir
góðu mennirnir hava verið avmynd-
aðir við teimum blíðastu strikunum

— Vit takka Pól F. fyrri hugnaliga
samveru i heimi hansara, fyrri góða
samrøðu — og báðum tveimum,
bæði Juliu og Póli fyrri allan blíð-
skap.

I sambandi við norðenu studentaráðstevnuna i Føroyum
i døgnum 25.—31. juli verður veitsla á Hotel Føroyum
leygardagin hin 27. juli kl. 19.

Tey, ið hava hug at vera við, eiga at ringja til nr. 1626
ella skriva til Jóhan Hendrik W. Poulsen, Tórshavn, innan
20. juli. Kostnaðurin er 30. kr.

Meginfelag Føroyskra Studenta

ÚTBÍÐING

Arbeiðið við at gera eina røveit framvið Velbastaðvegnum á
strekkinum millum hospitalið og Krossvegin verður við hesum boðið
út alment.

Útbóðstífaríð fæst á býarverkfrøðingskrivstovnu frá og við
mánadegnum 15. juli 1963 millum kl. 14.00 og 16.00 soleingi tilfarið
røkkur, móti kr. 50,00 i veðhaldi.

Tilboð verða at lata býarverkfrøðingskrivstovnu á afturleinum
brævbjálva merktur: »Tilboð uppá jørðarbeiði« áðrenn kl. 16.00 tann
22. juli 1963. Tá verða tey innkomnu boðini opnað, og kunnu teir,
ið bjóða hava, vera hjástaddir.

TEKNIKA NEVND TÓRSHAVNAR BÝRÁÐS

AGN

Góður høguslokkur

á goymslu

Pf. BACALAO

PARTAFELAGID

SJÓVINNUBANKIN

HØVUÐSSKRIVSTOVA — TÓRSHAVN

Telefon 1150 — Telex 29

TELEXSAMBAND VIÐ ALLAN HEIMIN

Setið peningin inn, so verður hann
i landinum og egna vinnulívi okk-
ara á sjógvni sum á landi at gagni.

Innlánsrentan er:

Við 3 mánaða uppsøgn 4 % p. a.
Á vanligari bankabók 3½ % p. a.
Á tjekk-konto 2 % p. a.

Tosið við okkum, tá tygum hava figgjarspurningar
at greiða, eitt nú viðvíkjandi skipa- ella húsaþygging.

Deildir:

Norðuroyar:	Norðoya Banki	Klakksvík	tlf. 5296
Eysturoy:	Runavíkar	avgreiðsla	tlf. 7017
Vágar:	Sjóvinnubankin,	Servági	tlf. 19
		Sandavági	tlf. 101
		Miðvági	tlf. 30
Sandoy:		Sandi	tlf. 42
Suðuroy:		Hvalba	tlf. 48

Alt bankayrki her á landi og við útheimin verður útint

Bankin er opin hvønn gerandisdag kl. 10—12 og 14—16
Leygardag kl. 9.30—12.30

Hin føroyski bankin

Lýsið i SOSIALINUM